

**TİCARET VE SANAYİ ODALARI, TİCARET ODALARI
SANAYİ ODALARI, DENİZ TİCARET ODALARI, TİCARET BORSALARI VE TÜRKİYE TİCARET,
SANAYİ, DENİZ TİCARET ODALARI VE
TİCARET BORSALARI BİRLİĞİ TÜZÜĞÜ**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 8.1.1988 No : 88/12497

Dayandığı Kanunun Tarihi : 8/3/1950, No: 5590

Yayımlandığı R. Gazetesinin Tarihi : 11/2/1988, No: 19722

BİRİNCİ BÖLÜM
Kapsam ve Deyimler

Kapsam

Madde 1 - Odaların kuruluşu, oda, borsa ve Birlikte temsil ve imza yetkisi ve genel sekreterlerinin görev ve yetkileri, oda ve borsalarca verilecek ve onaylanacak belgeler, oda yönetim kurullarının görev ve yetkileri ile görevden alınması, oda ve borsaların kaldırılması, odaların kaldırılması için yapılacak plebisitte uygulanacak usul ve esaslar, borsaya kayıt zorunluluğu, borsalarda vadeli alım satımlar, borsalarda alım satım yapabilecekler, borsa komisyoncusu, ajanı ve simsarı ve bunlarının nitelikleri, görev, yetki ve yükümlülükleri, oda ve borsa meslek komiteleri ve yönetim kurullarının üye sayısı, yeni Kurulan gruplardan meslek komitelerine üye seçimi, oda ve borsa organlarını seçme ve organlara seçilme yeterliği, organ üyeliklerinde boşalma, organ toplantıları, toplantı ve karar yeter sayısı, toplantıya katılmamanın sonuçları, odalar arasında işbirliği, eğitim fonuna yapılacak ödemeler bu Tüzük'te gösterilmiştir.

Deyimler

Madde 2 - Bu Tüzükte;

Bakanlık, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı,

Birlik, Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, Oda, ticaret ve sanayi odası, ticaret odası, sanayi odası, deniz ticaret odası,

Borsa, ticaret borsası,

Personel, Oda, borsa ve Birlikte çalıştırılan memur, sözleşmeli ve geçici personel ve hizmetliler, anlamında kullanılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM
Odalar

Kuruluş

Madde 3 - Odalar, çalışma alanları içinde bulunan ve ticaret siciline kayıtlı tacirlerin en az % 51 inin başvurusu üzerine ve Bakanlığın izniyle kurulur. İstekte bulunanların sayısı, ticaret ve sanayi odası için 100 tacirden, sanayi odası için 30 sanayiciden ve deniz ticaret odası için deniz ticaretiyle uğraşan 20 tacirden az olamaz.

Başvuru dilekçesine, istekte bulunanların ad ve soyadları, ticaret adresleri, ticaret ünvan ve ticaret sicili numaraları, uğraştıkları iş yazılır ve dilekçe istekte bulunanlarca imzalanır.

Ticaret ve sanayi odası kurulmasında, Bakanlıkça, ticaret sicilindeki kayıtlara göre işlem yapılır. '

Deniz ticaret odasıyla sanayi odası Kurulmasında, istekte bulunanların odanın çalışma alanı içindeki deniz ticaretiyle uğraşan tacirlerin veya sanayicilerin % 51 ini oluşturup oluşturamadıkları, Bakanlık il müdürünün başkanlığında, o yerdeki odaların meclislerince seçilecek birer temsilciyle istekte bulunanlarının seçecekleri bir temsilci ve Birlik temsilcisinden oluşan Kurulca incelenir. Bakanlık il müdürlüğü bulunmayan yerlerde Kurula vali veya görevlendireceği memur başkanlık eder.

Kurul, ticaret siciliyle oda ve vergi kayıtlarından yararlanarak, odanın kurulacağı il sınırları içinde deniz ticareti yapan tacirleri veya sanayicileri gösteren bir liste düzenler. Bu liste alışılmış usullerle ilân edilir. Listede

adı bulunmayanlar veya durumları ve nitelikleri yanlış yazılanlar, ilân tarihini izleyen 7 gün içinde, kurula itiraz edebilirler. Bu itirazlar, üç gün içinde karara bağlanır.

Oda kurmak isteyenlerin, kesinleşen listedeki deniz ticaretiyle uğraşan tacirlerin veya sanayicilerin % 51 ini oluşturup oluşturmadıkları Kurulca belirlenerek, sonuç, Bakanlığa bildirilir.

Temsil, İmza Yetkisi ve Ehliyet

Madde 4 - Odaları protokolda meclis başkanı veya başkanın görevlendireceği bir meclis üyesi temsil eder.

Odanın hukuki temsilcisi yönetim kurulu başkanıdır.

Oda adına düzenlenen taahhütname, sözleşme ve vekâletname gibi odayı hukuken bağlayan belgeleri yönetim kurulu başkanı veya başkan vekiliyle diğer bir veya birkaç üyenin birlikte imzalaması gerekir.

Odaların taşınmaz mal alması, satması, rehin, ifraz ve tevhit ettirmesi, ödünç para alması ve sosyal yardımlarda bulunabilmesi için meclislerinin kararı gereklidir.

Oda Genel Sekreteri

Madde 5- Odalarda, yönetim kurulunun önerisi üzerine meclisce atanan bir genel sekreter bulunur. Yönetim kurulları genel sekreter yardımcısı atayabilirler. Nüfusu 100.000'den çok olan yerlerdeki odalarda genel sekreter yardımcıları birden çok olabilir.

Genel sekreterin yükselmesi, ücretinin artırılması, hakkında disiplin cezası uygulanması, görevine son verilmesi işlemleri, atanmasındaki usul ve esaslara göre yapılır.

Genel sekreter ve yardımcılarının ticaret işlerinde bilgi sahibi ve en az lise veya dengi bir okulu bitirmiş olmaları zorunludur. Hukuk, iktisat, maliye, işletme ve ticaret konusunda yükseköğrenim yapmış olanlara öncelik tanınır.

Genel sekreter bütün oda personelinin amiridir.

Genel Sekreterin Görev ve Yetkileri

Madde 6 - Genel sekreterin görev ve yetkileri şunlardır:

- A) Odanın idari işlerini ve yazışmalarını yürütmek,
- B) Oda personelinin atanması, yükselmesi, ödüllendirilmesi, cezalandırılması ve işine son verilmesi konusunda yönetim kuruluna öneride bulunmak,
- C) Odalara verilecek belgeleri düzenlemek ve bu belgelerin düzenlenmesine esas olacak bilgilerin toplanmasını sağlamak,
- D) Oda bütçesini hazırlamak ve yönetim kuruluna sunmak,
- E) Demirbaş ve ayniyat kayıtlarının düzenlenmesini ve saklanmasını sağlamak, .
- F) Yönetim kurulunca görevlendirilmişse, ticaret sicili işlerini yönetmek ve yürütmek,
- G) Yayın işlerini yönetmek,
- H) Personelin özlük işlerine ilişkin kayıtlarının ve sicillerin düzenli olarak tutulmasını ve saklanmasını sağlamak,
- İ) Yönetim kurulunca devredilen yetkileri kullanmak,
- J) Başkan, başkan vekili ve üye seçimlerinde oy kullanmamak koşuluyla meclis ve yönetim kurulu toplantılarına katılmak,
- K) Oy kullanmak koşuluyla meslek komiteleri toplantılarına katılmak,
- L) Oda meclisi ve yönetim kurulunca verilecek diğer işleri yapmak. Genel sekreter, odaya yükümlülük getirmeyen, resmi makamlarla veya gerçek ve tüzel kişilerle yapılan yazışmalarda, oda kayıtlarına dayanılarak düzenlenen belgelerin ve örneklerinin onanmasında ve oda organlarının kararlarının yürütülmesine ilişkin hususlarda imzaya yetkilidir.

Genel sekreterin yetkilerinden bir bölümü, genel sekreterin önerisi ve yönetim kurulunun kararıyla genel sekreter yardımcılara veya diğer personele devredilebilir.

Odalarca Verilecek ve Onaylanacak Belgeler

Madde 7 - Oda yönetim kurulları, aşağıda yazılı belgeleri resmi makamların veya ilgililerin isteği üzerine verir veya onaylar:

- A) Menşe şahadetnameleri,
- B) Fatura suretleri,
- C) Rayiç fiyatlarla ilgili belgeler,
- D) Ticaret veya sanayi eşya örneklerinin niteliklerini belirten belgeler,
- E) İmza onama belgeleri

- F) Tek satıcılık (yed'i vahit) ve tek imalatçılık belgeleri, G) Bilirkişi ve eksper raporları,
- H) Üyelerin kayıt ve sicil suretleri ve kimlik kartları,
- İ) Kefaletname ve taahhütnamelerdeki imza sahiplerinin odalardaki sicil durumunu gösteren belgeler,
- K) Kapasite raporları,
- L) Ticaret ve sanayi kuruluşlarının adresleri,
- M) Ticaret ve sanayide geçerli örf ve adetlere ilişkin bilgi ve belgeler,
- N) İş makinaları tescil belgeleri,
- O) Tahsis ve harcama belgeleri,
- P) A.T.A. karneleri,
- R) A. T.R. belgeleri
- S) Mücbir sebep belgeleri,
- T) Numune belgeleri,
- U) Kalite ve yeterlik belgeleri,
- V) Ticaret ve sanayi alanına ilişkin diğer bilgi ve belgeler.

Oda Yönetim Kurullarının Görevden Alınması

Madde 8 - Oda meclisleri, gerekli görürlerse, yönetim kurullarının asıl ve yedek üyelerini üye tam sayısının üçte birinin yazılı isteği ve üye tam sayısının yarısından bir fazlasının oyuyla görevden alabilirler. Yönetim kurulunun görevden alınmasına ilişkin olarak düzenlenen tutanak başkanlık divanınca imzalanır ve bir örneği ilçe seçim kurulu başkanına verilir.

Meclis, en geç 30 gün içinde toplanarak yeni yönetim kurulunu seçer. Yeni seçilen üyeler eskilerinin sürelerini tamamlarlar.

Yeni yönetim kurulu göreve başlayıncaya kadar, görevlerin nasıl yürütüleceği, Birliğin görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

Odaların Kaldırılması

Madde 9 - Oda üye tam sayısının üçte birinin yazılı öneride bulunması oda meclisinin üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla plebisit kararı alması ve odaya kayıtlı üyelerin % 60'ının evet oyu kullanması koşuluyla oda tüzel kişiliğine son verilebilir.

Plebisit

Madde 10 - Oda tüzel kişiliğine son verilmesi için yapılacak plebisit işlemlerini yürütmek üzere, oda meclisince, üyeleri arasından gizli oyla 5 kişilik bir kurul seçilir. Kurula aynı sayıda yedek üye seçilir. Kurul, asıl üyeleri arasından, gizli oyla, bir başkan ve bir başkan vekili seçer.

Kurul, odaya kayıtlı üyelerin ad ve soyadları yazılı bir liste düzenler. Bu liste, odanın ilân yerinde beş gün süreyle askıya çıkarılır.

Kurul, oy vermenin başlayış ve bitiş gün ve saatlerini belirleyerek, bu hususu, oy verme gününden en az onbeş gün önce yerel gazetelerde ve alışımlı usullerle ilan eder. İlanda ayrıca oy verme listelerinin askıya çıkarılacağı yer, gün, saat ve askı süresiyle listede ismi bulunmayanların ve isimleri listeye yanlış yazılmış olanlarının bu süre içinde itiraz edebilecekleri de belirtilir.

İlânın bir örneği, listenin asıldığı yere konur ve durum tutanağa yazılır.

Kurul, listelere yapılacak itirazları en geç üç gün içinde kesin karara bağlar ve ilgisine tebliğ eder.

Oy verme işlemleri, her gün saat 08.00 de başlayıp 17.00 de sona ermek üzere en çok üç gün sürdürülür. Oy vermeye başlamadan önce sandık, orada bulunanların önünde kontrol edilerek boş olduğu bir tutanakla saptanır ve mühürlenir. Kırmızı kağıda basılmış (Hayır) ve beyaz kağıda basılmış (Evet) sözcükleri yazılı oy pusulalarından biri oda mührüyle mühürlenmiş zarfa konur ve plebisit kurulu önünde sandığa atılır.

Oyunu kullananlar, oy verme listesindeki isimlerinin karşısına imza atarlar, imza atamayanlar sol elinin başparmağını basarlar. Üzerine yazı yazılan, işaret konulan veya imza atılan oy pusulaları geçersiz sayılır. Oy vermenin gizlilik içinde yapılması için gerekli önlemler alınır.

(Evet) oyu odanın tüzel kişiliğine son verilmesi, (Hayır) oyu, tüzel kişiliğin devamı anlamına gelir.

Oy verme işlemleri tamamlanınca, sandık açılarak oylarının açık sayım ve ayrımı yapılır. Sonuç, bir tutanakla saptanarak odanın ilân yerine asılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Borsalar

Borsaya Kayıt Zorunluluğu

Madde 11 - Borsaya dahil maddeleri en az miktarlarının üstünde alan veya bunları aynen ya da cins değiştirerek veyahut mamul madde halinde dönüştürerek satan gerçek ve tüzel kişiler, buldukları yerdeki borsaya kaydolmak zorundadırlar.

Merkezi borsa çalışma alanı dışında bulunmakla beraber borsa çalışma alanı içinde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilerin, ticaret veya esnaf siciline tescil edilmiş ya da edilmemiş, şube, irtibat bürosu, fabrika, temsilcilik, depo, alım satım yeri ve buna benzer ünitelerinin de borsaya kaydolmaları gerekir.

Kayıt zorunluluğunu yerine getirmeyenlerin kayıtları, borsalarca doğrudan doğruya yapılıp ve kendilerine bildirilir.

Borsada kayıtlı tacirler, durumlarında Türk Ticaret Kanununa göre tescil ve ilanı gerekli değişiklikler olduğunda, bunları bir ay içinde borsaya bildirmek zorundadırlar. Borsaya dahil maddeleri, kendi ihtiyaçları için en az miktarın üstünde alan gerçek ve tüzel kişiler, tarımsal ürünlerini satan üreticiler ve seri imalat yapmadan ürünlerini doğrudan tüketiciye satanlar borsaya kaydolmak zorunda değildirlar.

Temsil, İmza Yetkisi ve Ehliyet

Madde 12 - Borsaları protokolda meclis başkanı veya başkanın görevlendireceği bir meclis üyesi temsil eder.

Borsanın hukuki temsilcisi yönetim kurulu başkanıdır.

Borsa adına düzenlenen taahhütname, sözleşme ve vekâletname gibi borsayı hukuken bağlayan belgeleri yönetim kurulu başkanı veya başkan vekiliyle diğer bir veya birkaç üyenin birlikte imzalaması gerekir.

Borsaların taşınmaz mal alması, satması, rehin, ifraz ve tevhid ettirmesi ve yapı yapması, ödünç para alması ve bağışta bulunabilmesi için meclislerinin kararı gereklidir.

Borsa Genel Sekreteri .

Madde 13 - Borsalarda, yönetim kurulunun önerisi üzerine meclisce atanan bir genel sekreter bulunur. Yönetim Kurulları genel sekreter yardımcısı atayabilirler.

Genel sekreterin yükselmesi, ücretinin artırılması, hakkında disiplin cezası uygulanması, görevine son verilmesi işlemleri atanmasındaki usul ve esaslara göre yapılır.

Genel sekreter ve yardımcılarının, ticaret işlerinde bilgi sahibi ve en az lise veya dengi bir okulu bitirmiş olmaları zorunludur. Hukuk, İktisat, Maliye, İşletme ve ticaret konusunda yükseköğrenim yapmış olanlara öncelik tanınır.

Genel sekreter bütün borsa personelinin amiridir.

Genel Sekreterin Görev ve Yetkileri

Madde 14 - Genel sekreterin görev ve yetkileri şunlardır: A) Borsanın idari işlerini ve yazışmalarını yürütmek,

B) Borsa personelinin atanması yükselmesi, ödüllendirilmesi, cezalandırılması ve işine son verilmesi konusunda yönetim kuruluna öneride bulunmak,

C) Borsaca verilecek belgeleri düzenlemek ve bu belgelerin düzenlenmesine esas olacak bilgilerin toplanmasını sağlamak,

D) Borsa bütçesini hazırlamak ve yönetim kuruluna sunmak,

E) Demirbaş ve ayniyat kayıtlarının düzenlenmesini ve saklanmasını sağlamak,

F) Yayın işlerini yönetmek,

G) Personelin özlük işlerine ilişkin kayıtların ve sicillerin düzenli olarak tutulmasını ve saklanmasını sağlamak,

H) Yönetim kurulunca devredilen yetkileri kullanmak,

İ) Başkan, başkan vekili ve üye seçimlerinde oy kullanmamak koşuluyla meclis ve yönetim kurulu toplantılarına katılmak,

J) Oy kullanmamak koşuluyla meslek komiteleri toplantılarına katılmak

K) Borsa meclisi ve yönetim kurulunca verilecek diğer işleri yapmak.

Genel sekreter, borsaya yükümlülük getirmeyen, resmi makamlarla veya gerçek ve tüzel kişilerle yapılan yazışmalarda, borsa kayıtlarına dayanılarak düzenlenen belgelerin ve örneklerinin onanmasında ve borsa organlarının kararlarının yürütülmesine ilişkin hususlarda imzaya yetkilidir.

Genel sekreterin yetkilerinden bir bölümü, genel sekreterin önerisi ve yönetim kurulunun kararıyla genel sekreter yardımcılara veya diğer personele devredilebilir.

Borsalarca Verilecek ve Onaylanacak Belgeler

Madde 15 - Borsa yönetim Kurulları, aşağıda yazılı belgeleri resmi makamların veya ilgililerin isteği üzerine verir veya onaylar:

- A) Alım satım beyannameleri, B) Eksper raporları,
- C) Analiz raporları,
- D) Borsaya dahil maddelerin borsa fiyatlarına ilişkin belgeler,
- E) Teammüllere ilişkin bilgi ve belgeler,
- F) Fatura suretleri,
- G) İmza onama belgeleri,
- H) Üyelerinin kayıt ve sicil suretleri ve kimlik kartları,
- İ) Borsaya dahil mallara ve borsa işlemlerine ilişkin diğer bilgi ve belgeler.

Vadeli Alım Satımlar

Madde 16 - (Değişik birinci fıkra: 6/4/1991- 91/1746 K.) Borsalarda yapılan alivire ve vadeli alım satımların karşılıklı güvenceye bağlanması zorunludur. Ancak, taraflar arasında alım satımın güvencesiz olmasına ilişkin anlaşmalar da geçerlidir.

(İkinci fıkra Mülga: 6/4/1991 - 91/1746 K.)

Güvence, taraflardan, satışın yapıldığı tarihteki ortalama borsa fiyatı üzerinden % 10 oranında para, banka teminat mektubu, devlet tahvili veya hazine bonusu olarak alınır.

Güvencenin, akdin tescilini izleyen iş gününde borsa kasasına yatırılması zorunludur. Taraflardan biri, borsaya başvurarak piyasada oluşan fiyat farkına göre güvencenin artırılmasını isteyebilir. Borsa yönetim kurulu, durumu inceleyerek isteği karara bağlar. Güvencenin artırılması yolunda karar alınırsa bu durum taraflara bildirilir. Kararda öngörülen tutar, bildirim izleyen iş günü içinde yatırılır. Bu süre içinde güvencesini yatırmayanlar hakkında disiplin cezası uygulanır.

Taraflar, anlaşarak, sözleşmeyi feshederlerse veya güvence koşulundan vazgeçerlerse güvence geri verilir.

Taraflar arasında çıkan uyuşmazlığın hakem veya mahkemenin kesinleşmiş kararıyla veya iki tarafın anlaşmasıyla giderilmesine kadar güvence geri verilmez.

Borsalarda Alım Satım Yapabilecekler

Madde 17 - Borsalarda, borsaya kayıtlı gerçek kişiler, tüzel kişi üyelerin alım satım yapmakla görevlendirilen temsilcileri ve borsa komisyoncusu, ajan veya simsarları alım satım yapabilirler.

Borsaya dahil maddelerin üretici ve amilleri, yalnız kendi ürün ve mamullerini, borsaya kaydolmadan satabilirler.

Borsa Komisyoncusu

Madde 18 - Borsa komisyoncuları; kendi adına ve başkasının hesabına borsada alım satım yaparlar.

Borsa komisyoncusu olabilmek için;

- A) Türk vatandaşı olmak,
- B) Okur, yazar olmak,
- C) Ticari ehliyeti bulunmak, iflas etmişse itibarı iade edilmiş olmak,
- D) Kötü şöhret sahibi olmamak,
- E) Ağır hapis cezasıyla veya hırsızlık, sahtecilik, dolandırıcılık, yalan yere yemin etmek, inancı kötüye kullanmak, yalan yere tanıklık ve hileli iflas suçlarından birinden hüküm giymemiş olmak,
- F) İki yıl sürekli olarak borsa ajanlığı yapmış olmak, gerekir.

Komisyoncular, borsalarca tutulan özel defterlere kayıtlarını yaptırmak ve komisyonculuk yapabileceklerini gösteren bir belgeyi borsa yönetim kurulundan almak zorundadırlar.

Borsa Ajanı

Madde 19 - Borsa ajanları, başkasının adına ve hesabına, vekil olarak, borsada alım satım yaparlar.

Borsa ajanı olabilmek için;

- A) 18 inci maddenin A, B, C, D, E bentlerinde yazılı koşulları taşımak,
- B) En az iki yıl borsa simsarlığı veya çalışacağı konuda en az iki yıl fiilen ticaret yapmış olmak yahut ajan yanında veya borsalarda iki yıl süreyle hizmet etmiş olduğunu belgelemek,
- C) Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelik hükümlerine göre yapılacak sınavda başarılı olmak, gerekir. B bendinde öngörülen süre, iktisat fakülteleri veya dengi fakülte ve yüksekokul çıkışlı olanlar için altı ay, ticaret liselerini bitirenler için bir yıldır.

Borsa Ajanlarının Yükümlülükleri

Madde 20 - Borsa ajanları, borsalarca yaptırılan, her sayfası numaralı ve mühürlü bir defter tutarlar. Bu defterlere yaptıkları işlere ilişkin beyannamelerin ve aldıkları ücreti gösteren faturaların numara ve tarihlerini yazarlar.

Borsalar, bu defterleri ve ilgili fatura, koçan ve diğer belgeleri memurları aracılığıyla her zaman inceleyebilirler. Ajanlar, bunları görevli memurlara göstermek zorundadırlar. Ajanlar, borsada alım satım yapmak için adına iş yaptıkları kişilerden resmi vekâletname almak ve borsaya vermekle yükümlüdürler.

Borsa Sımsarı

Madde 21 - Borsa sımsarları, borsa alım satımlarında yalnız aracılık yaparlar. Borsa sımsarı olabilmek için;

A) 18 inci maddenin A, B, D, E bentlerinde yazılı koşulları taşımak,

B) En az bir yıl süreyle tüccar veya ajan yanında çalışmış olduğunu belgelemek, gerekir.

Sımsarlarının aracılık yaptıkları alım satımlar, ajanlar yahut alıcı veya satıcı tarafından tescil ettirilir. Beyannâmelerde sımsarın da imzası bulunur.

Ortak Yükümlülükler

Madde 22 - Borsa komisyoncuları, borsa ajanları ve borsa sımsarları kayıtlı oldukları borsaya dahil maddelerin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak alım satımını yapamazlar. Bu yasağa aykırı davranışların sıfatları sona erer.

Komisyoncu, ajan ve sımsarlar, borsa meclislerince belirlenecek miktarda güvence göstermek zorundadırlar. Güvence, para, banka teminat mektubu, birinci derecede gayrimenkul ipoteği, devlet tahvili, hazine bonusu veya borsaca kabul edilecek tüccar kefaleti olabilir.

Borsaların Kapatılması ve Tasfiyeleri

Madde 23 - Bakanlık, faaliyetlerini sürdüremeyeceği anlaşılan borsaları Birliğin görüşünü alarak kapatabilir ve tasfiyelerine karar verebilir.

Kapatma ve tasfiye kararları, Resmî Gazetede, borsanın bulunduğu yerde ve bağlı olduğu il merkezindeki birer gazetede ve alışılmış diğer usullerle Bakanlıkça ilan olunur. İlanda kapatma tarihi, tasfiye memurlarının kimlikleri, borç ve alacaklarının ödenme ve tahsil süre ve usulleri, taşınır ve taşınmaz mallarının tasfiye usulleri gösterilir. Tasfiye memurları, belirlenen sürede borsanın alacak ve borçlarıyla bunlarının tasfiye esaslarını saptayarak ilgililere bildirir ve Bakanlığa bilgi verir.

Tasfiye memurları, borsa adına tasfiyenin gerektirdiği hukuki işlemleri yapmaya, tasarruflarda bulunmaya ve gerektiğinde davacı ve davalı olarak yargı yerlerinde borsayı temsile yetkilidir.

Tasfiye işlemleri sonuçlanınca durum bir raporla Bakanlığa bildirilir. Tasfiyeyle ilgili belgeler Birliğe gönderilir. Tasfiye sonucu elde edilen paralar, Bakanlığın belirleyeceği bir bankada saklanmak üzere yediemin olarak Birliğe verilir.

Aynı yerde üç yıl içinde yeniden bir borsa kurulursa, Birlik, bu paraları yeni borsaya verir; bu süre içinde borsa kurulmazsa, paralar Bakanlığın izniyle Birlikçe, borsaların amaçlarına uygun biçimde harcanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Birlik

Temsil, İmza Yetkisi ve Ehliyet

Madde 24 - Birliğin hukuki temsilcisi yönetim kurulu başkanıdır.

Birlik adına düzenlenen taahhütname, sözleşme ve vekâletname gibi Birliğin hukuken bağlayan belgeleri yönetim kurulu başkanı veya başkan vekiliyle yönetim kurulunca görevlendirilecek diğer bir veya bir kaç üyenin birlikte imzalaması gerekir.

Birlik taşınır ve taşınmaz mal almaya, satmaya ve rehin etmeye, ifraz ve tevhit ettirmeye, ödünç para almaya, sosyal yardımlarda bulunmaya, vakıf kurmaya ve Kurulanlara katılmaya yetkilidir.

Genel Sekreter

Madde 25 – Birlikte, yönetim kurulunca atanan bir genel sekreter ve yeter sayıda genel sekreter yardımcısı bulunur.

Genel sekreterin ve yardımcılarının işten çıkarılmaları ve haklarında disiplin cezası uygulanması da yönetim kurulunca yapılır.

Genel sekreter, Birlik personelinin amiridir; görev ve yetkileri Genel Sekreter Yönetmeliğinde gösterilir.

Genel Sekreter, Başkanlık divanı ve organ seçimleri dışında genel kurul ve yönetim kurulu toplantılarında oy sahibidir.

Genel sekreter ve yardımcılarının yükseköğrenim görmüş olmaları zorunludur. Hukuk, iktisat, işletme, maliye ve ticaret öğrenimi veren fakülteleri bitirenlere öncelik tanınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Ortak Hükümler**

Meclis ve Yönetim Kurulu

Madde 26 - Oda ve borsalarda meclis, karar ve denetim organı; yönetim kurulu, yürütme organıdır.

Meslek Komitelerine Seçme ve Seçilme Yeterliği

Madde 27 - (Değişik: 18/5/1993 – 93/441 K.)

Vergi mükellefi olan, oda ve borsaya kayıtlı, onsekiz yaşını bitirmiş Türk uyruklu gerçek kişilerle, tüzel kişilerin tescilli anasözleşmelerinde temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisi verilen Türk uyruklu gerçek kişi temsilcileri, meslek komiteleri seçimlerinde oy kullanabilirler.

Tüzel kişilerin şubelerinde bu yetkiyi, temsil ve bağlayıcı işlemler yapmaya yetkili kılınan kişiler kullanır.

Meslek komitelerine üye seçilebilmek için;

A) Türk uyruklu olmak,

B) 25 yaşını bitirmiş olmak

C) Okur yazar olmak,

D) İflas etmişse itibarını yeniden kazanmış olmak,

E) Ağır hapis cezasıyla veya hırsızlık, sahtecilik, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma, yalan yere tanıklık, yalan yere yemin, hileli iflas veya kaçakçılık suçlarından birinden hüküm giymemiş veyahut ticaret ve sanat icrasından hükmen yasaklanmamış olmak ve bu durumu tevsik etmek,

F) Yeni kurulan oda ve borsalar hariç, tacir ve sanayiciler için ticaret siciline, borsa üyelerinden esnaf niteliğinde bulunanlar için esnaf siciline kayıtlı bulunmak şartıyla en az iki yıldan beri seçimin yapılacağı oda ve borsanın üyesi olmak,

G) Vergi mükellefi bulunmak,
gerekir.

Tüzel kişiler, meslek komiteleri üyeliğine tüzel kişi olarak seçilirler: Meslek komitesi başkanlığı, meclis üyeliği, meclis başkanlığı, yönetim kurulu üyeliği, yönetim kurulu başkanlığı, genel Kurul delegeliği ve komisyon üyeliğine tüzel kişilerin temsilcisi olarak gerçek kişiler seçilebilirler.

Seçilme yeterliliği bulunmadığı sonradan anlaşılanlarla seçilme yeterliğini yitirenlerin organlardaki üyelikleri kendiliğinden son bulur.

Tüzel kişilik seçilme niteliğini yitirirse, temsilcisi olan gerçek kişi de seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlikteki organ üyeliklerinden ve bu kuruluşlardaki diğer görevlerinden çekilmiş sayılır.

Bir seçim dönemi içinde üyenin ilgili oda ve borsaca re'sen meslek grubunun değiştirilmesi, seçildiği organlardaki üyeliklerinin düşmesini gerektirmez.

Meslek Komiteleri Üye Sayısı

Madde 28 - Meslek komiteleri, 10.000'den az üyesi olan oda ve borsalarda 100'den az üyeli meslek gruplarından beş, 100 ve daha çok üyeli meslek gruplarından yedi, 10:000 ve daha çok üyesi olan oda ve borsalarda 500'den az üyeli meslek gruplarından beş, 500–10.000 üyeli meslek gruplarından yedi ve 10.000'den çok üyeli meslek gruplarından on bir kişi seçilerek oluşturulur. Meslek komitelerine aynı sayılarda yedek üye seçilir.

Yönetim Kurulu Üye Sayısı ve Görev Süresi

Madde 29 - Oda ve borsalarda yönetim Kurulları, 20'den az üyesi olan meclislerde beş, 20-29 üyesi olanlarda yedi, 30-49 üyesi olanlarda dokuz ve 50 ve daha çok üyesi olanlarda onbir kişiden oluşur. Ayrıca, aynı sayıda yedek üye seçilir.

Yönetim kurullarının görev süreleri iki yıldır.

Yönetim kuruluna üye seçilebilmek için daha önce kesintisiz on yıl yönetim kurulu üyeliği yapmamış olmak gerekir. On yıl sürekli görev yapmış olanlar, aradan bir seçim dönemi geçmedikçe yeniden seçilemezler. Oda ve borsaların yönetim kurulları, seçimi izleyen ilk toplantılarını meclis başkanının çağrısı üzerine yaparlar. Bu toplantıda gizli oyla yönetim kurulu başkanı, başkan vekilleri ve muhasip üyenin seçimi yapılır.

Yeni kurulan Gruplarda Meslek Komitesi Üyeleri Seçimi

Madde 30 - Genel seçim yapıldıktan sonra kurulacak yeni meslek gruplarındaki meslek komiteleri üyelerinin seçimi, kuruluşu izleyen genel seçimle birlikte yapılır.

Organ Üyeliklerinde Boşalma

Madde 31 - Birlik Yönetim Kurulu üyeliklerinde boşalma olursa, boşalan üyelikle ilgili konseyden seçilmiş olan yedek üyeler geri kalan süreyi tamamlamak üzere sırayla yönetim kurulu üyeliğine getirilirler.

(Değişik 6/4/1991-91/1746 K.) Oda ve borsa meslek komiteleriyle meclis ve yönetim kurulu üyeliklerinde boşalma olursa, yedek üyeler sırasıyla geri kalan süreyi tamamlamak üzere üyeliğe getirilirler. Boşalan meclis ve yönetim kurulu üyelikleri mevcut yedek üyelerle doldurulamazsa, geri kalan süreyi tamamlamak üzere boş bulunan asil ve yedek üyelikler için seçim yapılır.

Meslek komitesinde, toplantı yeter sayısı kadar asil ve yedek üye kalmazsa ve genel seçimlere altı aydan daha çok bir süre varsa, bu grupta seçim yapılarak boşalan üye sayısınınca asil ve yedek üye seçilir. Genel seçimlere altı aydan daha az bir süre kalmışsa, seçim yapılmaz.

Organ Seçimlerinin Yenilenmesi ve Yeni Oda ve Borsa Kurulması

Madde 32 - Yeni oda ve borsa Kurulması veya fesih, istifa yahut üyelik niteliğinin yitirilmesi sonucu organlarının oluşmaması nedeniyle yapılacak seçimler, izleyen genel seçimlerde yenilenir.

Yönetmelik

Madde 33 - Oda, borsa ve Birlik organ seçimlerinde uygulanacak yöntem, organların göreve başlama tarihleri ve tüzel kişi üyelerin organlardaki temsil esasları Birlikçe hazırlanacak ve Bakanlıkça onaylanacak bir yönetmelikle gösterilir.

Oda ve Borsalarda Organ Toplantıları

Madde 34 - Oda ve borsaların meslek komiteleri, ayda en az bir kez toplanır. Gerektiğinde, başkanın, yokluğunda başkan vekilinin çağrısıyla her zaman toplanabilir. Ayrıca, 5 kişilik komitelerde en az iki, 7 kişilik komitelerde en az üç ve 11 kişilik komitelerde en az beş üyenin yazılı isteği üzerine meslek komitesi üç gün içinde toplantıya çağrılır.

Oda ve borsa meclisleri, ayda en az bir kez toplanır. Gerektiğinde, meclis başkanının, yokluğunda başkan vekilinin çağrısıyla veya meclis üye tam sayısının en az dörtte birinin yahut yönetim kurulunun yazılı isteği üzerine yedi gün içinde toplantıya çağrılır.

Oda ve borsaların yönetim kurulları, haftada en az bir kez toplanır. Gerektiğinde, başkanın, yokluğunda başkan vekilinin çağrısı üzerine her zaman toplanır. Ayrıca, 5 kişilik yönetim kurullarında en az iki; 7 kişilik yönetim kurullarında en az üç, 9 kişilik yönetim kurullarında en az dört ve 11 kişilik yönetim kurullarında en az beş üyenin yazılı isteği üzerine üç gün içinde toplantıya çağrılır. Toplantılara başkan, yokluğunda yetkili başkan vekili başkanlık eder.

Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

Madde 35 - Oda, borsa ve Birlik organları üye tam sayılarının salt çoğunluğuyla toplanır. Kararlar, toplantıya katılanlarının oyçokluğuyla verilir. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

Organ üyeleri, kendi, eşi veya usul ve furuuyla kuruluşları arasında kişisel bir işe veya davaya ilişkin görüşmelere katılamaz ve oy kullanamaz.

Toplantılara Katılmamanın Sonuçları

Madde 36 - Oda, borsa ve Birlik organlarında görevli üyeler, organlarınca geçerli sayılan bir özrü olmaksızın üst üste yapılan üç toplantıya veya özrü olsun olmasın altı ay içinde yapılan toplantılarının yarısından bir fazlasına katılmamaları halinde üyelikten çekilmiş sayılırlar. Toplantı sayısının belirlenmesinde buçuklar tama çıkarılır.

Olağan toplantıların üst üste üç kez gerçekleşmemesi halinde toplantıya gelmeyenlerin üyeliği kendiliğinden sona erer ve yerlerine yedekleri çağrılır.

Organ üyelerinin devam çizelgeleri genel sekreterlikçe tutulur, ilgili organ başkanları tarafından denetlenir.

Borsalarda Alım Satım Yapabilecekler

Madde 37 - Oda yönetim Kurulları, uyulması zorunlu meslekle ilgili karar almadan önce, aynı çalışma alanı içindeki diğer odalardan konuyla ilgili düşüncelerini sorar. Odalar, 48 saat içinde görüşlerini bildirirler.

Oda yönetim kurullarının meslekle ilgili kararlarına karşı diğer odalar yerel mülkiyet amirine itiraz edebilirler. Mülkiye amirinin itiraz tarihinden başlayarak yedi gün içinde oda yönetim kurullarını varsa Bakanlık temsilcisini çağırarak düzenleyeceği ve başkanlığını yapacağı ortak toplantıda uyuşmazlık giderilir. Uyuşmazlığın bu toplantıda çözülememesi halinde Bakanlık, konuyu kesin karara bağlar.

Uyuşmazlık çözülmeye kadar oda kararları ilan edilmez.

Aynı çalışma alanı içindeki oda yönetim kurulları meslekle ilgili konuları görüşmek üzere üç ayda bir birlikte toplanırlar. Bu toplantılar, odalardan her birinde sırayla yapılır. Toplantıya, toplantının yapıldığı odanın yönetim kurulu başkanı başkanlık eder. Görüşmelerin tutanaklarını, defterlerini, yazı işlerini ve diğer idari işlerini yürütmek üzere ortak bir büro kurulur. Kararlarının bir örneği Bakanlığa ve Birliğe gönderilir.

Eğitim Fonu

Madde 38– Odalar, borsalar ve Birlik, eğitim yaptırmak veya eğitim faaliyetlerine katkıda bulunmak, sergi ve fuarlar açmak, organize sanayi bölgeleri kurmak gibi Bakanlıkça belirlenecek faaliyetler için bütçelerinin en az % 5'i oranında pay ayırırlar ve bu faaliyetleri Bakanlıkça belirlenecek esaslar içinde planlar ve uygularlar.

Odalar, borsalar ve Birlik, yukarıdaki fıkraya göre, her yıl bütçelerinden eğitim amacıyla ayıracakları paranın % 50'sini, Çıraklık, Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonu'na aktarırlar.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 39 - 21/5/1951 günlü ve 3/13070 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları ve Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Tüzüğüyle ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 40 - 8/3/1950 günlü ve 5590 sayılı Kanununun 13, 19, 22, 23, 31, 39, 45, 53, 54, 60 ve 91 inci maddelerine dayanılarak hazırlanan ve Danıştay'ca incelenen bu Tüzük'ün 27 nci maddesinin üçüncü fıkrasıyla dördüncü fıkrasının G bendi 1/6/1988 gününde, diğer hükümleri Resmî Gazete'de yayımı gününde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 41 - Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

8/1/1988 TARİH VE 88/12497 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE
YÜRÜRLÜĞE KONULAN TÜZÜĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
TÜZÜKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE

Ek ve Değişiklik Getiren Tüzüğü Yürürlüğe Koyan Kararnamenin

Tarih	Numarası	Farklı Tarihte Yürürlüğe Giren Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6/4/1991	91/1746	-	8/5/1991
18/5/1993	93/4441	-	5/6/1993